

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 4 juni 2015*

”Överklagande — Statligt stöd — Avtal mellan Ungern och olje- och gasbolaget MOL om gruvdriftsavgifter för utvinning av kolväten — Senare ändring av det rättsliga regelverket genom vilken gruvdriftsavgifterna höjs — Beslut i vilket stödet förklaras oförenligt med den gemensamma marknaden — Höjning som inte gällde för MOL — Selektivitet”

I mål C-15/14 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 15 januari 2014,

Europeiska kommissionen, företrädd av L. Flynn och K. Talabér-Ritz, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

i vilket den andra parten är:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt., Budapest (Ungern), företrädd av N. Niejahr, Rechtsanwältin, och F. Carlin, barrister,

sökande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano samt domarna S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger och F. Biltgen (referent),

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 13 november 2014,

och efter att den 22 januari 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom

- 1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska upphäva den av Europeiska unionens tribunal meddelade domen MOL/kommissionen (T-499/10, EU:T:2013:592) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogiltigförklarade tribunalen kommissionens beslut 2011/88/EU av den 9 juni 2010 om det statliga stöd C 1/09 (f.d. NN 69/08) som Ungern har genomfört till förmån för MOL Nyrt (EUT L 34, 2011, s. 55) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Tillämpliga bestämmelser

- 2 I Ungern regleras samtlig gruvdriftsverksamhet, däribland utvinning av kolväten, i 1993 års gruvdriftslag XLVIII (1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról) (nedan kallad gruvdriftslagen). Regleringen utövas enligt gruvdriftslagen av den för gruvor ansvarige ministern och gruvdriftsmyndigheten, som övervakar gruvdriftsverksamheten.
- 3 I gruvdriftslagen stadgas två olika regelverk för prospektering och gruvdrift. I artiklarna 8–19 fastställs för de områden som på grundval av bland annat geologiska uppgifter anses rika på utvinningsbara mineraler och som klassas som stängda, ett system med koncessioner, vilka tilldelas efter ett anbudsförfarande för varje stängt område och på grundval av ett kontrakt mellan den ansvarige ministern och det företag som vunnit anbudsförfarandet. Vad gäller de områden som klassas som öppna områden, i princip sådana områden som är mindre rika på utvinningsbara mineraler, kan dessa utvinnas med stöd av ett utvinningstillstånd som meddelas av gruvdriftsmyndigheten när den som ansöker uppfyller de villkor som anges i lagstiftningen.
- 4 I § 20 i gruvdriftslagen anges reglerna för hur de gruvdriftsavgifter som ska betalas till staten fastställs. I § 20.11 i gruvdriftslagen föreskrivs att gruvdriftsavgiften utgörs av en procentsats som, beroende på situationen, fastställs i lagen, i koncessionsavtalet eller i det avtal som slutits i enlighet med § 26/A.5 i gruvdriftslagen. Gruvdriftsavgiften fastställs enligt artiklarna 20.2–20.7 i gruvdriftslagen enligt nämnda lag när utvinningsverksamheten bedrivs enligt systemet med utvinningstillstånd.
- 5 Fram till och med år 2008 var gruvdriftsavgiften för utvinning av kolväten, råolja och naturgas med stöd av utvinningstillstånd 12 procent av värdet av den utvunna kvantiteten för de fält där utvinningen påbörjats från och med den 1 januari 1998 eller skulle beräknas med stöd av en matematisk formel, som bland annat grundar sig på tidigare priser på gas som köpts av det allmännyttiga gasverket samt med ett minimalvärde på 12 procent för de naturgasfält som togs i bruk före den 1 januari 1998.
- 6 I § 26A.5 i gruvdriftslagen stadgas att när ett gruvföretag som bedriver sin verksamhet med stöd av utvinningstillstånd, det vill säga för fält belägna i öppna områden, inte har påbörjat utvinningen inom fem år från det att tillstånd gavs, kan företaget hos gruvmyndigheten ansöka – en gång – om att fristen förlängs med högst fem år. För det fall denna myndighet beviljar förlängningen ska, med avseende på de fält förlängningen gäller, den mängd mineral som ska utgöra grunden för beräkningen av gruvdriftsavgiften och dess belopp fastställas i ett avtal mellan ansvarig minister och det berörda gruvföretaget. Detta belopp ska vara högre än det belopp som gällde då ansökan om förlängning gjordes utan att det överstiger 1,2 gånger detta belopp (nedan kallad förlängningsavgift). Omfattar ansökan om förlängning mer än två fält, tillämpas förlängningsavgiften på gruvföretagets samtliga fält för vilka ett avtal om minst fem år gäller (nedan kallad förhöjd gruvdriftsavgift). Då ansökan om förlängning omfattar mer än fem fält kan en engångsavgift tas ut som utgör högst 20 procent av det belopp som ska betalas på grundval av den förhöjda gruvdriftsavgiften.

- 7 Den 8 januari 2008 trädde 2007 års lag CXXXIII om gruvdrift och om ändring av 1993 års lag XLVIII (2007. évi CXXXIII. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról) (nedan kallad den ändrade gruvdriftslagen) i kraft. I den ändrade gruvdriftslagen görs en ändring av gruvdriftsavgiften.
- 8 I § 20.3 i den ändrade gruvdriftslagen föreskrivs således en avgift på 30 procent av värdet av den utvunna kvantiteten för de fält som tagits i bruk mellan den 1 januari 1998 och den 31 december 2007, att den befintliga matematiska formeln enligt gruvdriftslagen ska tillämpas på de naturgasfält vid vilka utvinningen påbörjats före den 1 januari 1998 med en minimiavgift på 30 procent och att en särskild gruvdriftsavgift ska tillämpas för de fält där utvinningen påbörjats efter den 1 januari 2008, i förhållande till den mängd råolja eller naturgas som utvunnits, det vill säga en avgift på 12 procent för en årlig produktion som inte överstiger 300 miljoner m³ naturgas eller 50 000 ton råolja, en avgift på 20 procent för en produktion på mellan 300 och 500 miljoner m³ naturgas och mellan 50 och 200 000 ton råolja och en avgift på 30 procent för en produktion som överstiger 500 miljoner m³ naturgas eller 200 000 ton råolja. Slutligen höjdes gruvdriftsavgiften för samtliga fält, oavsett när utvinningen påbörjades, med tre eller sex procent om priset för råolja (Brent) skulle överstiga 80 respektive 90 amerikanska dollar (USD).
- 9 Den ändrade gruvdriftslagen ändrades i sin tur genom § 235 i 2008 års lag LXXXI om ändring av skatter och avgifter (2008. évi LXXXI. törvény egyes adó- és járuléktörvények módosításáról). Härvid fastställdes gruvdriftsavgiften för de fält där utvinningen påbörjats mellan den 1 januari 1998 och den 31 december 2007 och minimiavgiften för de naturgasfält där utvinning påbörjats före den 1 januari 1998 till 12 procent. Denna ändring trädde i kraft den 23 januari 2009.

Bakgrund till tvisten

- 10 MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt., (nedan kallat MOL) är ett bolag i Budapest (Ungern). Till dess huvudverksamheter hör följande: prospektering och utvinning av råolja och naturgas, tillverkning av gasindustriprodukter, transport, lagring och distribution av råoljeprodukter både inom detaljhandel och grosshandel, transport av naturgas samt framställning och försäljning av alkener och polyolefin.
- 11 MOL ansökte den 19 september 2005 om förlängning av tidigare beviljade utvinningstillstånd avseende tolv av sina kolvätefält, där utvinning ännu ej hade påbörjats.
- 12 Den 22 december 2005 ingicks ett förlängningsavtal mellan ministern med ansvar för gruvnäringen och sökanden med tillämpning av § 26/A.5 i gruvdriftslagen (nedan kallat 2005 års avtal). I avtalet förlängdes tidpunkten för att inleda utvinningen vid de tolv kolvätefälten med fem år och den förlängningsavgift som MOL skulle betala till staten fastställdes enligt följande, 12 procent x 1,050 för det första året, det vill säga 12,6 procent; 12 procent x 1,038 för det andra året, det vill säga 12,456 procent; 12 procent x 1,025 för det tredje året, det vill säga 12,3 procent; 12 procent x 1,020 för det fjärde och femte året, det vill säga 12,24 procent.
- 13 Enligt punkt 4 i 2005 års avtal är den förhöjda gruvdriftsavgiften tillämplig på samtliga av MOL:s fält vid vilka utvinning redan sker med stöd av utvinningstillstånd. Det är härvid fråga om 44 kolvätefält där produktionen inletts efter den 1 januari 1998 och 93 naturgasfält där produktionen inletts före detta datum, under en period av femton år från avtalets ikraftträdande. Den förhöjda gruvdriftsavgiften för det femte året under förlängningsperioden gäller till och med det femtonde året. Vad gäller naturgasfält fastställs ökningskoefficienten för vart och ett av de fem förlängningsåren enligt den matematiska formel som anges i § 20.3 b i gruvdriftslagen. Den ökningskoefficient som gäller är fem tillämpas till och med år femton.
- 14 I punkt 6 i 2005 års avtal föreskrivs en engångsavgift på 20 miljarder ungerska forint (HUF).

- 15 Enligt punkt 9 i 2005 års avtal regleras förlängningsavgiftens belopp, den förhöjda gruvdriftsavgiftens belopp, beräkningsgrund, procentandel och alla andra faktorer för att beräkna avgifterna under hela detta avtals giltighetstid enbart av bestämmelserna i avtalet och de belopp som angetts i 2005 års avtal ska förbli oförändrade under hela denna giltighetstid.
- 16 Enligt punkt 11 i 2005 års avtal kan parterna inte ensidigt avsluta avtalet annat än om en tredje part skulle förvärva mer än 25 procent av MOL:s kapital. Enligt samma bestämmelse ska avtalet börja gälla när gruvmyndighetens beslut träder i kraft. Den 23 december 2005 fattade gruvmyndigheten beslut med avseende på 2005 års avtal och förlängde fristen för att påbörja utvinningen vid de tolv kolvätefälten. I beslutet fastställdes även de betalningar som MOL skulle göra enligt avtalet.
- 17 Efter att ha mottagit ett klagomål den 14 november 2007 delgav kommissionen, genom skrivelse av den 13 januari 2009, de ungerska myndigheterna sitt beslut att inleda det formella granskningsförfarandet enligt artikel 88.2 EG med avseende på 2005 års avtal, enligt vilket MOL undantagits från den höjning av gruvdriftsavgifterna som följde av den ändrade gruvdriftslagen. Kommissionen ansåg att 2005 års avtal och den ändrade gruvdriftslagen utgjorde en enda åtgärd (nedan kallad den omtvistade åtgärden), vilken gav MOL en otillbörlig fördel och den skulle således betraktas som statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Genom skrivelse av den 9 april 2009 inkom Ungern med synpunkter på beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet. De ungerska myndigheterna ansåg härvidlag att åtgärden inte utgjorde statligt stöd.
- 18 Efter det att MOL och Magyar Bányászati Szövetség (ungersk gruvsammanslutning) yttrat sig och Ungern genom skrivelser av den 21 september 2009 och den 12 januari 2010 inkommit med de handlingar som kommissionen begärt, antog denna den 9 juni 2010 det omtvistade beslutet. Enligt nämnda beslut utgjorde den omtvistade åtgärden statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF som var oförenligt med den gemensamma marknaden. Vidare förelades Ungern att återkräva stödet från MOL.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

- 19 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 8 oktober 2010 väckte MOL talan, i första hand om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet och, i andra hand, om ogiltigförklaring av beslutet i den del det däri fastslås att de aktuella beloppen ska återkrävas.
- 20 MOL åberopade tre grunder till stöd för sin talan, nämligen åsidosättande av artikel 107.1 FEUF, av artikel 108.1 FEUF samt av artiklarna 1 b och v samt 14.1 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [108 FEUF] (EGT L 83, s. 1).
- 21 Med sin första grund bestred MOL att den omtvistade åtgärden kvalificerats som statligt stöd.
- 22 Tribunalen prövade särskilt den första grundens andra del, avseende att den omtvistade åtgärden inte var selektiv. Tribunalen angav inledningsvis i punkt 54 i den överklagade domen att tillämpningen av artikel 107.1 FEUF innebär att det enda som ska fastställas är huruvida en statlig åtgärd, inom ramen för ett visst regelverk, kan gynna "vissa företag eller viss produktion" i jämförelse med andra företag som i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i en jämförbar situation, med hänsyn till målsättningen med regelverket.
- 23 Tribunalen erinrade därefter i punkt 62 i den överklagade domen om att den aktuella omtvistade åtgärden har två beståndsdelar, nämligen 2005 års avtal i vilket gruvdriftsavgifterna för samtliga MOL:s fält där utvinning påbörjats eller där utvinningstillstånden förlängts för vart och ett av de femton år avtalet gäller, och den ändrade gruvdriftslagen. Enligt sistnämnda lag höjs gruvdriftsavgifterna för samtliga kolvätefält där utvinning bedrivs med stöd av utvinningstillstånd men den innehåller inte några bestämmelser avseende de företag som redan ingått förlängningsavtal.

- 24 I punkt 63 i den överklagade domen angav tribunalen slutligen att de avgifter som fastställdes i 2005 års avtal och som var tillämpliga på såväl de fält där utvinning redan skedde som på de fält som omfattades av förlängningen av utvinningsstillstånden var högre än de i lagen fastställda avgifterna vid den tidpunkt då avtalet ingicks, varför detta avtal inte utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF.
- 25 Tribunalen slog i punkterna 64 och 65 i den överklagade domen bland annat fast att när en medlemsstat sluter ett avtal med en ekonomisk aktör vilket inte medför utbetalning av statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF, är den omständigheten att de yttre villkoren för ett sådant avtal därefter ändras på så sätt att den aktuella ekonomiska aktören ges en fördel, inte tillräcklig för att avtalet och den senare ändringen av de yttre villkoren, tillsammans, kan anses utgöra statligt stöd.
- 26 Däremot fann tribunalen i punkt 66 i den överklagade domen att när staten har erbjudit en eller flera aktörer villkoren i avtalet på ett selektivt sätt och inte på grundval av objektiva kriterier som följer av en allmän norm som gäller för samtliga aktörer, blir bedömningen en annan. Den omständigheten att endast en aktör har ingått ett sådant avtal är emellertid inte tillräcklig för att styrka att avtalet är selektivt, eftersom denna omständighet bland annat kan bero på att andra aktörer inte har varit intresserade av att ingå ett avtal av detta slag.
- 27 Tribunalen erinrade slutligen i punkt 67 i den överklagade domen om att vid tillämpningen av artikel 107.1 FEUF kan flera åtgärder i kombination kvalificeras som statligt stöd under förutsättning att de med avseende på tidsföljd, syfte och företagets situation när åtgärdens olika delar inträffade är sammanlänkade på ett sådant sätt att de inte kan särskiljas (se, för ett likande resonemang, dom Bouygues och Bouygues Télécom/kommissionen m.fl. och kommissionen/Frankrike m.fl., C-399/10 P och C-401/10 P, EU:C:2013:175, punkterna 103 och 104).
- 28 Tribunalen drog härav slutsatsen att en sådan kombination av åtgärder som kommissionen åberopat i det omtvistade beslutet kan kvalificeras som statligt stöd när staten agerar för att skydda en eller flera aktörer som redan är verksamma på marknaden genom att ingå avtal med dessa aktörer som innebär att de ges garanterade avgiftsbelopp under avtalets giltighetstid, samtidigt som staten har för avsikt att därefter utnyttja sin lagstiftningsmakt genom att höja avgifterna så att övriga aktörer på marknaden ges en nackdel, vare sig det är fråga om aktörer som är verksamma när avtalet ingås eller nya aktörer.
- 29 Det var mot denna bakgrund som tribunalen prövade huruvida kommissionen gjorde en riktig bedömning när den slog fast att den omtvistade åtgärden var selektiv.
- 30 Tribunalen analyserade för det första, i punkterna 70–73 i den överklagade domen, de bestämmelser som var tillämpliga på ingåendet av 2005 års avtal. Härvid angavs att enligt § 26/A.5 i gruvdriftslagen kan ansökan om förlängning av utvinningsrättigheterna göras, och denna bestämmelse är härvidlag inte selektiv. Det framgår inte heller av nämnda bestämmelse att ungerska myndigheter får vägra att inleda förhandlingar för att sluta ett sådant avtal. Tribunalen fann även att alla gruvföretag enligt nämnda bestämmelse visserligen kan begära förlängning av sina utvinningsrättigheter, men att ett sådant gruvföretag även kan besluta att inte ansöka om förlängning. Företaget kan även besluta att inte godta de avgifter som föreslagits av de ungerska myndigheterna till följd av dess ansökan om förlängning. I båda fallen kommer inget förlängningsavtal till stånd.
- 31 Vad gäller de ungerska myndigheternas utrymme för skönsässig bedömning enligt § 26/A.5 i gruvdriftslagen, vad avser förlängningsavgiftens belopp, vilken i förekommande fall avgör den förhöjda avgiftens belopp, slog tribunalen i punkt 72 i den överklagade domen fast att ett sådant utrymme för skönsässig bedömning inte nödvändigtvis innebär att vissa företag eller viss produktion favoriseras i förhållande till andra företag och annan produktion, och att förlängningsavtalen därmed är selektiva. Ett sådant utrymme för skönsässig bedömning kan nämligen motiveras av olika omständigheter, såsom antalet fält för vilka tillstånden förlängts och deras uppskattade storlek i förhållande till de fält där utvinning redan bedrivs.

- 32 Tribunalen slog i det aktuella fallet fast att det utrymme för skönsmässig bedömning som ges i § 26/A.5 i gruvdriftslagen ger myndigheterna möjlighet att bevara likabehandlingen mellan aktörer som befinner sig i jämförbara eller olika situationer genom att anpassa sina förslag till avgifter till förutsättningarna för varje ansökan om förlängning och att detta utrymme omgärdas av objektiva kriterier som inte är främmande för systemet med gruvdriftsavgifter som det inrättats genom den aktuella lagstiftningen. Det aktuella utrymmet för skönsmässig bedömning skiljer sig enligt tribunalen, till sin beskaffenhet, från de fall där ett sådant utrymme har samband med beviljande av en fördel för en ekonomisk aktör. I det aktuella fallet syftar det till att göra en avvägning mellan en ytterligare avgift för de ekonomiska aktörerna och de krav som följer av principen om likabehandling.
- 33 Tribunalen angav vidare, i punkt 73 i den överklagade domen, att det framgår av § 26/A.5 i gruvdriftslagen att vid förlängning fastställs förlängningsavgiften, och i förekommande fall den förhöjda gruvdriftsavgiften, enbart i förlängningsavtalet. Denna princip anges i § 20.11 i gruvdriftslagen.
- 34 Tribunalen drog i punkt 74 i den överklagade domen härav slutsatsen att den omständigheten att de belopp som fastställs för varje år som 2005 års avtal gäller har bestämts genom förhandlingar inte är tillräcklig för att avtalet ska anses vara selektivt. Det skulle inte förhålla sig annorlunda annat än om de ungerska myndigheterna hade utövat sitt utrymme för skönsmässig bedömning vid de förhandlingar som ledde fram till 2005 års avtal på ett sätt som favoriserar MOL genom att godta en låg nivå på avgifterna utan objektiva skäl i beaktande av syftet med höjningen av avgifterna vid förlängning av utvinningstillstånd och till nackdel för alla övriga aktörer som sökt att förlänga sina utvinningstillstånd, eller om sådana aktörer saknas, konkreta indicier att MOL getts en omotiverad förmånlig behandling.
- 35 För det andra kontrollerade tribunalen huruvida kommissionen hade visat att 2005 års avtal är selektivt, särskilt vad gäller den avtalsbestämmelse i vilken den förhöjda gruvdriftsavgiften fastställs för vart och ett av de femton år avtalet ska gälla och den bestämmelse i vilken det föreskrivs att de sålunda fastställda avgifterna, ska förbli oförändrade.
- 36 I punkt 76 i den överklagade domen erinrade tribunalen först om att gruvdriftslagen är avfattad i allmänna ordalag vad avser de företag som kan omfattas av bestämmelserna i § 26/A.5 i lagen. Tribunalen konstaterade även, i punkt 77 i den överklagade domen, att kommissionen i det omtvistade beslutet inskränkt sig till att konstatera att MOL var det enda företag som faktiskt hade slutit ett förlängningsavtal inom kolvätebranschen. Detta förhållande kan emellertid, enligt tribunalen, förklaras av att det saknades intresse från andra aktörers sida – och således av att det inte fanns andra ansökningar om förlängning – eller av att parterna inte kommit överens om förlängningsavgiftens storlek. Vad gäller de två sistnämnda antagandena fann tribunalen att, eftersom gruvdriftslagens kriterier för ingående av förlängningsavtal är objektiva och tillämpliga på samtliga aktörer som eventuellt skulle vara intresserade och som uppfyllde kriterierna, kunde slutsatsen att 2005 års avtal är selektivt inte godtas.
- 37 Tribunalen slog i punkt 78 i den överklagade domen vidare fast att Ungern och MOL dessutom, när de fastställde den förhöjda gruvdriftsavgiftens storlek för vart och ett av de femton år 2005 års avtal ska gälla och föreskrev att de sålunda fastställda avgifterna ska förbli oförändrade, endast tillämpat bestämmelserna i § 20.11 och § 26/A.5 i gruvdriftslagen.
- 38 Tribunalen framhöll slutligen i punkt 79 i den överklagade domen att de avgifter som fastställts i 2005 års avtal var tillämpliga på alla de fält där MOL redan har påbörjat utvinning med stöd av utvinningstillstånd, det vill säga 44 fält för kolväte och 93 fält för naturgas, medan förlängningen endast omfattar 12 andra fält där utvinning inte hade påbörjats vid tidpunkten för avtalets ingående. Den omständigheten att höjningskoefficienten ligger under taket på 1,2 och närmare bestämt mellan 1,02 och 1,05 kan således förklaras av att de 12 berördafälten var få i förhållande till de fält där produktionen redan hade inletts år 2005. Kommissionen undersökte emellertid inte denna

omständighet, varför det enligt tribunalen inte på något sätt framgår av det omtvistade beslutet att MOL skulle ha getts en förmånlig behandling i förhållande till alla andra företag som eventuellt kunde befinna sig i en jämförbar situation.

- 39 Slutligen erinrade tribunalen i punkt 80 i den överklagade domen om att kommissionen visserligen hade angett att det fanns andra förlängningsavtal inom branschen för fasta mineraler, men att den ändå inte hade försökt att få ytterligare upplysningar från de ungerska myndigheterna och att dessa inte beaktats i det omtvistade beslutet, eftersom det i beslutet bland annat framgår att den omtvistade åtgärdens selektivitet är en följd av att 2005 års avtal är selektivt och inte av vilka mineraler som utvinns, storleken på de avgifter som är tillämpliga på dessa typer av mineraler eller av att dessa avgifter inte ändrats senare. Tribunalen drog härav slutsatsen att kommissionen genom detta tillvägagångssätt inte beaktade alla de omständigheter som hade kunnat göra det möjligt att bedöma huruvida 2005 års avtal var selektivt i förhållande till MOL mot bakgrund av den situation som skapats genom de övriga förlängningsavtalen, vilka också hade ingåtts med stöd av § 26/A.5 i gruvdriftslagen.
- 40 Mot denna bakgrund slog tribunalen i punkt 81 i den överklagade domen fast att det inte kunde anses styrkt att 2005 års avtal var selektivt.
- 41 Slutligen erinrade tribunalen i punkt 82 i den överklagade domen om att höjningen av avgifterna med stöd av den ändrade gruvdriftslagen, vilken trädde i kraft år 2008, skedde i ett sammanhang där världsmarknadspriset på råolja steg. Av detta drog tribunalen slutsatsen att då kommissionen inte hade gjort gällande att 2005 års avtal hade ingåtts under förväntningen att gruvdriftsavgifterna skulle höjas kunde avtalet i kombination med den ändrade gruvdriftslagen inte kvalificeras som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF.
- 42 Tribunalen biföll därför MOL:s talan och ogiltigförklarade det omtvistade beslutet.

Prövning av överklagandet

- 43 Kommissionen har åberopat en enda grund till stöd för sitt överklagande. Denna grund består i att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den tolkade och tillämpade selektivitetsvillkoret i artikel 107.1 FEUF på ett felaktigt sätt.
- 44 Den första grunden består av fyra delgrunder.

Inledande synpunkter

- 45 Enligt artikel 107.1 FEUF är, om inte annat föreskrivs i fördragen, stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
- 46 Enligt domstolens fasta praxis måste samtliga villkor som föreskrivs i artikel 107.1 FEUF vara uppfyllda för att en åtgärd ska anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i den bestämmelsen (se dom kommissionen/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punkt 38 och där angiven rättspraxis).
- 47 Det är likaledes fast rättspraxis att för att en statlig åtgärd ska kunna anses utgöra ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 FEUF måste det för det första röra sig om en statlig åtgärd eller en åtgärd som vidtas med hjälp av statliga medel. För det andra måste denna åtgärd kunna påverka

handeln mellan medlemsstaterna. För det tredje ska mottagaren av stödet ges en selektiv fördel. För det fjärde ska åtgärden snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen (se dom kommissionen/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punkt 39 och där angiven rättspraxis).

- 48 I förevarande mål är det endast tolkningen och tillämpningen av det tredje villkoret, att mottagaren av stödet ska ges en selektiv fördel, som har ifrågasatts.

Den enda grundens första del

Parternas argument

- 49 Kommissionen har motsatt sig tribunalens analys av regelverket för ingående av 2005 års avtal, i synnerhet i fråga om de ungerska myndigheternas utrymme för skönsmässig bedömning, dels avseende valet att sluta ett förlängningsavtal eller inte, dels avseende vilken gruvdriftsavgift som myndigheterna bestämt i ett sådant avtal.
- 50 Kommissionen har för det första gjort gällande den prövning av de ungerska myndigheternas utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller slutande av ett förlängningsavtal, som tribunalen gjorde i punkterna 70–74 och 79–81 i den överklagade domen, utgjorde felaktig rättstillämpning.
- 51 Tribunalen slog nämligen inte fast att de ungerska myndigheterna är tvungna att ingå ett förlängningsavtal när en förhandling avslutats, utan konstaterade i punkt 57 i den överklagade domen att enligt Ungern ”var [det inte] obligatoriskt att ingå ett sådant avtal” för att därefter i punkt 77 konstatera att den omständigheten att MOL var den enda kolväteproducent som hade slutit ett förlängningsavtal kunde förklaras av att parterna inte kommit överens om förlängningsavgiftens storlek.
- 52 Det framgår således av den överklagade domen att de ungerska myndigheterna enligt gruvdriftslagen getts ett utrymme för skönsmässig bedömning som gör det möjligt att sluta ett förlängningsavtal eller att avstå från att sluta ett sådant avtal. Detta utrymme för skönsmässig bedömning omfattas inte av objektiva kriterier och är således selektivt. Kommissionen anser vidare att den omständigheten att gruvföretagen kan välja huruvida de ska begära förlängning eller ej, i likhet med vad tribunalen angav i punkt 71 i den överklagade domen, saknar betydelse.
- 53 Enligt kommissionen kan tribunalens slutsats i punkt 83 i den överklagade domen, att det inte styrkts att den omtvistade åtgärden är selektiv, därför inte godtas.
- 54 Kommissionen anser att denna slutsats inte är förenlig med domstolens praxis, i synnerhet dom Frankrike/kommissionen (C-241/94, EU:C:1996:353, punkterna 23 och 24). I denna dom slog domstolen fast att det aktuella systemet på grund av sitt syfte och sin systematik kunde försätta vissa företag i en bättre ställning än andra på grund av att den behöriga myndigheten hade ett utrymme för skönsmässig bedömning, vilket gjorde att den kunde variera det finansiella ingripandet av olika skäl, såsom bland annat vem som kunde få bidrag, till vilket belopp det skulle uppgå och vilka villkor som gällde för ingripandet. Den är inte heller förenlig med dom P (C-6/12, EU:C:2013:525, punkt 27), i vilken dom domstolen slog fast att om de behöriga myndigheterna enligt nationell lagstiftning ges ett utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller tillämpningen av den aktuella åtgärden, kan de beslut som fattas av dessa myndigheter anses inte vara selektiva, endast om detta utrymme för skönsmässig bedömning är kringskuret av objektiva kriterier vilka inte är främmande för det system som införts genom den aktuella lagstiftningen.

- 55 Kommissionen har för det andra hävdad att tribunalens analys även är felaktig på grund av att den bortsett från det utrymme för skönsässig bedömning som de ungerska myndigheterna hade i fråga om de gruvdriftsavgifter som fastställdes i ett förlängningsavtal. Detta utrymme medför emellertid att 2005 års avtal är selektivt.
- 56 Enligt kommissionen anges de motiveringar som tribunalen gett i punkt 72 i den överklagade domen och som innebär att nämnda utrymme för skönsässig bedömning ger myndigheterna möjlighet att bevara likabehandlingen mellan aktörer, inte i den nationella lagstiftningen som avgörande omständigheter för i vilken omfattning gruvdriftsavgiften ska höjas utan de utgör således endast antaganden. Tribunalen åsidosatte följaktligen domstolens praxis, bland annat dom Frankrike/kommissionen (C-241/94, EU:C:1996:353), dom Ecotrade (C-200/97, EU:C:1998:579), dom Piaggio (C-295/97, EU:C:1999:313), dom DM Transport (C-256/97, EU:C:1999:332), dom P (C-6/12, EU:C:2013:525), dom Ministerio de Defensa och Navantia (C-522/13, EU:C:2014:2262) och dom British Telecommunications/kommissionen (C-620/13 P, EU:C:2014:2309).
- 57 Kommissionen har vidare, tvärtemot vad tribunalen angav i punkt 72 i den överklagade domen, hävdad att den omständigheten att 2005 års avtal innebar ett åliggande för MOL då avtalet ingicks inte innebär att avtalet inte var selektivt.
- 58 MOL har bestritt kommissionens argument och gjort gällande, dels att det inte framgår av den överklagade domen att artikel 26/A.5 i gruvdriftslagen ger de ungerska myndigheterna ett utrymme för skönsässig bedömning vad gäller ingående av förlängningsavtal, dels att av kommissionen åberopad rättspraxis inte är relevant i förevarande mål.

Domstolens bedömning

- 59 Domstolen erinrar inledningsvis om att, såsom generaladvokaten har angett i punkt 47 i sitt förslag till avgörande, ska kravet på selektivitet, som följer av artikel 107.1 FEUF, tydligt särskiljas från den samtidiga upptäckten av att en ekonomisk fördel föreligger. Kommissionen är – när den har upptäckt att en fördel i vid bemärkelse föreligger, som direkt eller indirekt skapats av en given åtgärd – skyldig att styrka att denna fördel särskilt kommer ett eller flera företag till godo. Det ankommer närmare bestämt på kommissionen att styrka att åtgärden medför särbehandlingar mellan de företag som med hänsyn till åtgärdens målsättning befinner sig i en jämförbar situation. Det krävs således att fördelen ges selektivt och att vissa företag kan försättas i en situation som är mer fördelaktig jämförd med andra företags situation.
- 60 Det ska emellertid påpekas att kravet på selektivitet ser annorlunda ut beroende på om åtgärden i fråga är avsedd som en generell stödordning eller ett individuellt stöd. I sistnämnda fall innebär fastställandet av en ekonomisk fördel att det i princip är möjligt att presumera att åtgärden är selektiv. När det däremot är frågan om en generell stödordning krävs det, oaktat att stödordningen ger en fördel med allmän räckvidd, att den enbart gynnar vissa företag eller vissa branscher.
- 61 Härav följer att den korrekta parametern att tillämpa som jämförelse i förevarande mål för att fastställa att den omtvistade åtgärden var selektiv bestod i att fastställa huruvida förfarandet för ingående av avtal och villkoren för detsamma, vilka stadgas i artikel 26/A.5 i gruvdriftslagen, innebar att det gjordes skillnad mellan aktörer som med hänsyn till åtgärdens målsättning i faktiskt och rättsligt hänseende befann sig i en jämförbar situation, och som inte kunde motiveras av åtgärdens beskaffenhet och systematik.
- 62 Härav följer att förevarande mål klart och tydligt ska särskiljas från de mål som gett upphov till den rättspraxis som kommissionen har åberopat till stöd för sina argument, vilka angetts i punkterna 54 och 56 i förevarande dom, och som syftar till att angripa tribunalens analys av det regelverk som styr 2005 års avtal.

- 63 Dessa mål avsåg nämligen bestämmelser i nationell rätt om skattelättnader eller lättnader av avgifter (dom Frankrike/kommissionen, C-241/94, EU:C:1996:353, dom Piaggio, C-295/97, EU:C:1999:313, dom DM Transport, C-256/97, EU:C:1999:332, dom P, C-6/12, EU:C:2013:525, dom Ministerio de Defensa och Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262 och dom British Telecommunications/kommissionen, C-620/13 P, EU:C:2014:2309), eller undantag vid konkurs (dom Ecotrade, C-200/97, EU:C:1998:579).
- 64 Såsom generaladvokaten har angett i punkt 86 i sitt förslag till avgörande, finns det en grundläggande skillnad mellan undersökningen av selektiviteten i allmänna ordningar om undantaganden eller avdrag, vilka per definition ger en förmån, och undersökningen av selektiviteten av frivilliga bestämmelser i nationell rätt med föreskrifter om införande av tilläggsavgifter. I en situation där de nationella myndigheterna inför sådana avgifter i syfte att vidmakthålla likabehandlingen av olika aktörer, är den omständigheten att de nationella myndigheterna har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning, vilket fastställts i lag – och som inte är obegränsat, såsom kommissionen har gjort gällande i sitt överklagande – inte tillräcklig för att fastställa att motsvarande system är selektivt.
- 65 Tribunalen gjorde således en riktig bedömning när den i punkt 72 i den överklagade domen slog fast att det aktuella utrymmet för skönsmässig bedömning syftar till att göra en avvägning mellan en ytterligare avgift för de ekonomiska aktörerna och de krav som följer av principen om likabehandling. Det aktuella utrymmet för skönsmässig bedömning skiljer sig således till sin beskaffenhet från de fall där ett sådant utrymme har samband med beviljande av en fördel för en viss ekonomisk aktör.
- 66 Det kan inte heller med framgång göras gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkt 74 i den överklagade domen slog fast att den omständigheten att de belopp som fastställs för varje år som 2005 års avtal gäller har bestämts genom förhandlingar, inte är tillräcklig för att avtalet ska anses vara selektivt och att det inte skulle förhålla sig annorlunda annat än om de ungerska myndigheterna hade utövat sitt utrymme för skönsmässig bedömning på ett sätt som favoriserade MOL genom att godta en låg nivå på avgifterna utan objektiva skäl i beaktande av syftet med höjningen av avgifterna vid förlängning av utvinningstillstånd och till nackdel för alla övriga aktörer som sökt att förlänga sina utvinningstillstånd, eller om sådana aktörer saknas, konkreta indicier att MOL getts en omotiverad förmånlig behandling.
- 67 För att fastställa huruvida kommissionen hade visat att 2005 års avtal var selektivt, analyserade tribunalen i punkt 79 i den överklagade domen de avgifter som fastställts i avtalet och konstaterade att det av det omtvistade beslutet inte på något sätt framgår att MOL skulle ha getts en omotiverad förmånlig behandling i förhållande till alla andra företag som eventuellt kunde finna sig i en med MOL jämförbar situation i den mening som avses i punkt 54 i den överklagade domen angiven rättspraxis.
- 68 Tribunalen konstaterade vidare, i punkt 80 i den överklagade domen, att kommissionen visserligen angav att det fanns andra förlängningsavtal inom branschen för fasta mineraler men att dessa inte hade beaktats. Genom detta tillvägagångssätt valde kommissionen således att inte beakta alla de omständigheter som hade kunnat göra det möjligt att bedöma huruvida 2005 års avtal var selektivt i förhållande till MOL mot bakgrund av den situation som skapats genom de övriga förlängningsavtalen, vilka också hade ingåtts med stöd av § 26/A.5 i gruvdriftslagen.
- 69 Domstolen delar tribunalens bedömning när den efter att ha genomfört sin analys i punkterna 70–74, 79 och 80 i den överklagade domen, i punkt 81 i samma dom slog fast att det inte kunde anses styrkt att 2005 års avtal är selektivt mot bakgrund av, för det första, avsaknaden av selektivitet i regelverket för förlängningsavtal samt de överväganden som motiverar att de ungerska myndigheterna getts ett utrymme för skönsmässig bedömning vid förhandlingar om gruvdriftsavgifternas storlek och, för det andra, den omständigheten att det inte finns någonting som tyder på att de ungerska myndigheterna gett MOL en förmånlig behandling i förhållande till alla andra företag i en jämförbar situation.

- 70 Tribunalen gjorde sig mot denna bakgrund inte skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkterna 70–74 och 79–81 i den överklagade domen analyserade regelverket för ingående av 2005 års avtal.
- 71 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den enda grundens första del.

Den enda grundens andra del

Parternas argument

- 72 Kommissionen har hävdatt att tribunalen, genom att i punkterna 76–78 i den överklagade domen slå fast att den omständigheten att det föreligger objektiva kriterier med nödvändighet medför att åtgärden inte kan vara selektiv, gjorde en felaktig tolkning av domstolens praxis, vilken innebär att den omständigheten att objektiva kriterier ligger till grund för att avgöra om vissa företag omfattas av tillämpningsområdet för en nationell åtgärd inte nödvändigtvis leder till att denna inte är selektiv (se, för ett liknande resonemang, dom Spanien/kommissionen, C-409/00, EU:C:2003:92, punkt 49, samt dom GEMO, C-126/01, EU:C:2003:622, punkterna 35 och 39).
- 73 Punkterna 76–78 i den överklagade domen liksom den slutsats som tribunalen drog av dessa i punkterna 81 och 83 i samma dom kan således enligt kommissionen inte godtas. I de sistnämnda punkterna fann tribunalen att det inte kunde anses styrkt att 2005 års avtal och den omtvistade åtgärden var selektiva.
- 74 MOL har gjort gällande att kommissionens argument vilar på en felaktig tolkning av den överklagade domen och att av kommissionen åberopad rättspraxis saknar relevans i förevarande mål.

Domstolens bedömning

- 75 Tribunalen analyserade i punkterna 76–78 i den överklagade domen det regelverk som styr ingåendet av förlängningsavtal avseende utvinningstillstånd, däribland 2005 års avtal, såsom detta regelverk framgår av artikel 26/A.5 i gruvdriftslagen.
- 76 Tribunalen prövade härvidlag huruvida fastställandet av gruvdriftsavgiftens storlek följde av objektiva kriterier som var tillämpliga på samtliga aktörer som eventuellt skulle kunna vara intresserade. Tribunalen påpekade i detta avseende inledningsvis i punkt 76 i den överklagade domen att gruvdriftslagen var avfattad i allmänna ordalag vad avser vilka företag som kunde omfattas av möjligheten till förlängning. Tribunalen angav därefter i punkt 77 i den överklagade domen att den omständigheten att MOL var det enda företag som faktiskt hade slutit ett förlängningsavtal inom kolvätebranschen inte nödvändigtvis innebar att avtalet var selektivt, eftersom gruvdriftslagens kriterier för ingående av förlängningsavtal är objektiva och tillämpliga på samtliga aktörer som eventuellt skulle kunna vara intresserade och det förhållandet att inga andra avtal ingåtts kan förklaras av företagets egna beslut att inte ansöka om förlängning av utvinningstillstånden. Slutligen angav tribunalen i punkt 78 i den överklagade domen att de förhöjda gruvdriftsavgifter som fastställdes för avtalets giltighetstid endast utgjorde en tillämpning av bestämmelserna i gruvdriftslagen.
- 77 Härav följer att kommissionen, genom att kritisera tribunalen för att den slog fast att förekomsten av objektiva kriterier nödvändigtvis medför att åtgärden inte är selektiv och därigenom åsidosatte rättspraxis enligt vilken selektivitet inte kan uteslutas enbart på den grunden att de som gynnas utsetts genom objektiva kriterier (dom Spanien/kommissionen, C-409/00, EU:C:2003:92, punkt 49, samt dom GEMO, C-126/01, EU:C:2003:622, punkterna 35 och 39), har gjort en felaktig tolkning av den överklagade domen.

- 78 Domstolen erinrar, i likhet med vad MOL har hävdad, om att i de mål som gett upphov till dessa domar prövade domstolen om mottagarna av statligt stöd utsågs enligt objektiva kriterier eller ej. I dom GEMO (C-126/01, EU:C:2003:622) fastställde domstolen således att trots att de som gynnades av stödsystemet enligt den nationella lagens ordalydelse definierades på grundval av objektiva och till synes allmänna kriterier, var det huvudsakligen uppfödare och slakterier som gynnades.
- 79 Såsom generaladvokaten har angett i punkt 91 i sitt förslag till avgörande är det inte denna fråga som är aktuell i förevarande mål, med följd att den rättspraxis som följer av nämnda domar saknar betydelse här.
- 80 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den enda grundens andra del.

Den enda grundens tredje och fjärde del

- 81 Det finns ett nära samband mellan argumenten till stöd för grundens tredje och fjärde del och de ska därför prövas tillsammans.

Parternas argument

- 82 Enligt kommissionen gjorde tribunalen en oriktig bedömning i punkterna 64 och 65 i den överklagade domen när den fann att det inte gick att sluta sig till att det förelegat en selektiv fördel endast mot bakgrund av att en ekonomisk aktör kom att få en förmånligare ställning i förhållande till andra aktörer, då den berörda medlemsstaten till följd av utvecklingen på marknaden utövar sin lagstiftningsmakt på ett sätt som kan motiveras objektivt.
- 83 Tribunalen åsidosatte härigenom enligt kommissionen den rättspraxis som innebär att det saknar betydelse för tillämpningen av artikel 107.1 FEUF om den som förmodas ha åtnjutit en fördel genom åtgärden har försatts i en situation som är mer fördelaktig eller svårare än den som vederbörande befann sig i enligt det tidigare rättsläget (dom Grekland/kommissionen, 57/86, EU:C:1988:284, punkt 10, och dom Adria-Wien Pipeline och Wieterdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, EU:C:2001:598, punkt 41).
- 84 Avgörande är enligt kommissionen att MOL, efter den 8 januari 2008, var det enda företaget som varit i en förmånlig situation vad beträffar gruvdriftsavgiftsnivån som gällde för kolvätefälten.
- 85 Kommissionen har dessutom hävdad att, eftersom den aktuella utvecklingen består i en lagändring som staten kunde besluta om efter eget gottfinnande, skulle tribunalens synsätt innebära att en medlemsstat kan hävda att det inte föreligger selektivitet på grundval av den metod eller teknik som använts. Tribunalen gjorde dessutom en felaktig bedömning när den i punkterna 67 och 82 i den överklagade domen sammankopplade bedömningen av huruvida 2005 års avtal, och följaktligen den omtvistade åtgärden, var selektiv, med medlemsstatens avsikt vid ingåendet av nämnda avtal, att skydda en eller flera aktörer från det nya avgiftssystemets tillämpning, i förevarande fall det system som infördes genom den ändrade gruvdriftslagen.
- 86 Kommissionen anser även att tribunalen åsidosatte domstolens fasta praxis som innebär att det i artikel 107.1 FEUF inte tas någon hänsyn till de statliga åtgärdernas orsaker eller syften, utan åtgärderna definieras där med utgångspunkt i vilka verkningar de har (se, bland annat, dom Belgien/kommissionen, C-56/93, EU:C:1996:64, punkt 79; dom Belgien/kommissionen, C-75/97, EU:1999:311, punkt 25; dom British Aggregates/kommissionen, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punkt 89, och dom kommissionen och Spanien/Government of Gibraltar och Förenade kungariket, C-106/09 P och C-107/09 P, EU:C:2011:732, punkterna 91, 92 och 98).

87 MOL anser att grundens tredje och fjärde del inte kan prövas, eftersom punkterna 64, 65, 67 och 82 i den överklagade domen, tvärtemot vad kommissionen har gjort gällande, inte rör frågan om selektivitet.

Domstolens bedömning

88 Domstolen konstaterar inledningsvis att tribunalen i punkterna 62 och 63 i den överklagade domen erinrade om att den omtvistade åtgärden har två beståndsdelar, nämligen dels 2005 års avtal, dels den ändrade gruvdriftslagen. Tribunalen konstaterade att avtalet inte innebar något stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF.

89 Tribunalen slog först, i punkt 64 i den överklagade domen, fast att när en medlemsstat sluter ett avtal med en ekonomisk aktör som inte medför utbetalning av statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF är den omständigheten att de yttre villkoren för ett sådant avtal därefter ändras på så sätt att den aktuella ekonomiska aktören kommer att få en förmånligare ställning i förhållande till andra aktörer som inte ingått ett liknande avtal inte tillräcklig för att avtalet och den senare ändringen av de yttre villkoren, tillsammans, kan anses utgöra statligt stöd.

90 I punkt 65 i den överklagade domen slog tribunalen därefter fast att om en sådan princip inte skulle gälla, skulle alla avtal som en ekonomisk aktör sluter med en medlemsstat och som inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF kunna ifrågasättas när situationen på den marknad på vilken den aktör som ingått avtalet är verksam utvecklas på ett sådant sätt att aktören i fråga ges en sådan fördel som anges i punkt 64 i den överklagade domen eller när staten – till följd av utvecklingen på marknaden – utövar sin lagstiftningsmakt på ett sätt som kan motiveras objektivt, samtidigt som de rättigheter och skyldigheter som följer av ett sådant avtal respekteras.

91 Tribunalen slog slutligen, i punkt 66 i den överklagade domen, fast att en kombination av sådana omständigheter som kommissionen har angett i det omtvistade beslutet kan kvalificeras som statligt stöd när staten har erbjudit en eller flera aktörer villkoren i avtalet på ett selektivt sätt och inte på grundval av objektiva kriterier som följer av en allmän norm som gäller för samtliga aktörer. Tribunalen preciserade härvidlag att den omständigheten att endast en aktör har ingått ett sådant avtal inte är tillräcklig för att styrka att avtalet är selektivt, eftersom denna omständighet bland annat kan bero på att andra aktörer inte har varit intresserade av att ingå ett avtal av detta slag.

92 Tribunalen erinrade för övrigt i punkt 67 i den överklagade domen om domstolens praxis som innebär att vid tillämpningen av artikel 107.1 FEUF kan en enda statlig stödåtgärd bestå av flera åtgärder i kombination under förutsättning att de med avseende på tidsföljd, syfte och företagets situation när åtgärdens olika delar inträffade är sammanlänkade på ett sådant sätt att de inte kan särskiljas (dom Bouygues och Bouygues Télécom/kommissionen m.fl. och dom kommissionen/Frankrike m.fl., C-399/10 P och C-401/10 P, EU:C:2013:175, punkterna 103 et 104 samt där angiven rättspraxis).

93 I punkt 67 i den överklagade domen betonade tribunalen att en sådan kombination av åtgärder som kommissionen åberopat i det omtvistade beslutet kan kvalificeras som statligt stöd när staten agerar för att skydda en eller flera aktörer som redan är verksamma på marknaden genom att ingå avtal med dessa aktörer som innebär att de ges garanterade avgiftsbelopp under avtalets giltighetstid, samtidigt som staten har för avsikt att därefter utnyttja sin lagstiftningsmakt genom att höja avgifterna så att övriga aktörer på marknaden ges en nackdel, vare sig det är fråga om aktörer som är verksamma när avtalet ingås eller nya aktörer.

94 Det var mot denna bakgrund som tribunalen i punkt 68 i den överklagade domen slog fast att den avsåg att pröva huruvida kommissionen gjorde en riktig bedömning när den fann att den omtvistade åtgärden var selektiv.

- 95 Av det anförda följer att, i likhet med vad MOL har hävdad, avser punkterna 64–67 i den överklagade domen i sig inte prövningen av huruvida 2005 års avtal var selektivt, utan de utgör ett inledande resonemang för att presentera det relevanta sammanhang som utgör bakgrund till tribunalens analys av huruvida kommissionen gjorde en riktig bedömning när den fann att den omtvistade åtgärden var selektiv.
- 96 Såsom generaladvokaten har angett i punkterna 107 och 114 i sitt förslag till avgörande avsåg tribunalen nämligen med dessa inledande anmärkningar att ta upp frågan om det förelåg ett samband mellan 2005 års avtal och den ändrade gruvdriftslagen, vilket kommissionen inte hade uttalat sig specifikt om i det omtvistade beslutet, och i synnerhet att lyfta fram den omständigheten att det i avsaknad av ett tidsmässigt och/eller funktionellt samband mellan dessa var det inte möjligt att tolka dem så, att de utgjorde en enda stödåtgärd.
- 97 Tribunalen avsåg med dessa inledande anmärkningar således endast att tillämpa domstolens praxis i dom *Bouygues och Bouygues Télécom/kommissionen m.fl. och kommissionen/Frankrike m.fl.* (C-399/10 P och C-401/10 P, EU:C:2013:175), till vilken dom tribunalen för övrigt uttryckligen hänvisade i punkt 67 i den överklagade domen och som innebär att då statliga ingripanden tar sig olika former och ska definieras utifrån vilka verkningar de har, kan det inte uteslutas att flera på varandra följande statliga ingripanden vid tillämpning av artikel 107.1 FEUF ska betraktas som ett enda ingripande. Så kan bland annat vara fallet när de på varandra följande ingripandena, mot bakgrund av bland annat deras tidsföljd och syfte samt företagets situation vid tidpunkten för ingripandena, uppvisar så nära samband att det är omöjligt att särskilja dem.
- 98 Det är i detta syfte som tribunalen i punkt 82 i den överklagade domen angav, för det första att höjningen av avgifterna, vilken trädde i kraft år 2008, skedde i ett sammanhang där världsmarknadspriserna höjdes och, för det andra, att kommissionen inte hade gjort gällande att 2005 års avtal hade ingåtts under förväntningen att gruvdriftsavgifterna skulle höjas. Tribunalen drog härav slutsatsen att detta avtal i kombination med den ändrade gruvdriftslagen inte kunde kvalificeras som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 FEUF.
- 99 Härav följer att tribunalen genom sitt resonemang i punkterna 64–67 och 82 i den överklagade domen inte gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning.
- 100 Det ska vidare påpekas att kommissionen inte kan vinna framgång med sitt påstående att MOL, efter den 8 januari 2008, var det enda företaget som varit i en förmånlig situation. Det är nämligen, såsom framgår av punkt 46 i den överklagade domen, utrett att frågan huruvida den omtvistade åtgärden var selektiv diskuterades mellan parterna enbart med avseende på 2005 års avtal och inte med avseende på den ändrade gruvdriftslagen.
- 101 Av det anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser grundens tredje och fjärde del.
- 102 Då inget av kommissionens argument till stöd för den enda grunden kan godtas ska överklagandet ogillas.

Rättegångskostnader

- 103 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. Eftersom MOL har yrkat att kommissionen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och kommissionen har tappat målet, ska yrkandet bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

- 1) **Överklagandet ogillas.**
- 2) **Europeiska kommissionen ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter